

endogsaa betragte det som nødvendigt, at Communerne kom til at oppebære en liden Indtægt af den Driftscapital, som saaledes bevæger sig paa Stedet. Denne Næringsdrift vil blive en Beskyttelse imod Pengemagten, og det er jo denne Magts Indflydelse, som man frygter saa meget med Hensyn til denne Lov. Man modarbejder netop Pengemagtens Indflydelse, naar man giver Arbeidskræften friere Hænder og ikke binder Haanden paa den enkelte Mand, men giver ham Frihed til selvstændig at ernære sig. Jeg troer, at dette er det Æneste, der vil give denne Sag sin Ligevægt, og i Henshold til disse Betragtninger skal jeg tillade mig at anbefale det stillede Ændringsforslag.

Bloch: § 16, som er foreslaaet af et Fleertal i Udvalget, er, som udslettet af den ærede Ordfører, af meget stor Betydning. Dersom man kunde skrive Næringsloven paa et blankt Blad, saa kunde det maaskee være rigtigt at stille en saadan Sætning i Spidsen, men nu er der Saameget skrevet paa de Blade i Lovbogen, der angaae Næringsforholdene, at det ikke kan lade sig gjøre. Det synes i denne Forsamling at være almindelig erkjendt, at der maa tages meget Hensyn til det Bestaaende, og at man ikke altfor voldsomt maa bryde dermed i denne Retning, da det vilde have meget sorgelige Følger for Mange af dem, som nu ernære sig ved Haandværksdriften. Den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig) vil, at man ikke skal tæve noget Dieblit med at indføre disse gjennemgribende Forandringer, og at man endogsaa skulde udslette 1862. Jeg mener nu, at den Næringslov, som vi for Dieblittet have under Behandling, kun skal være en Overgang til en fuldstændig Næringsfrihed, og at derfor den af Udvalgets Fleertal foreslaaede § 16 endnu ikke har sin rette Tid at komme til en saadan Paragraph. Der er en meget betydelig Forskiel imellem Lovudkastets § 16 og den foreslaaede nye § 16, idet nemlig den sidste vil give Enhver uden Hensyn til Alder, Køn eller Stilling Ret til at arbejde paa det under Haandværks-

og Fabrikdrift henhørende Arbejde, ikke blot for sig selv, men ogsaa for Andre og altsaa gjøre en Næringsvei deraf. Dette vil ikke blot kunne have til Følge, som den ærede Ordfører bemærkede, at enhver Svend, som ikke har opnaaet 25 Aars Alderen, vil kunne drive selvstændigt Erhverv som Mester, men det Samme gjælder om enhver Dreng, der vil udøve Næringsdriften. Der er i denne § 16 endvidere givet Anvisning paa at benytte Hustruens og Børns Hjælp. Jeg vil i den Henseende gjøre et Spørgsmaal, som maaskee kan synes temmelig simpelt, og det er: Hvad forstaaes der ved Børn? Er det et Menneffe i den barnlige Alder eller er det et Menneffe, som de Bedkommende staae i Slægtskabsforhold til? (Flere Stemmer: Ja). Det er altsaa det sidste, der skal forstaaes ved Udtrykket Børn uden Hensyn til, om de ere i den barnlige Alder eller ikke (Flere Stemmer: Ja). Altsaa kan Enhver, der efter denne § driver en Næring, benytte sine voksne Sønner, selv om han har 4 eller 5 af dem. Men dersom vilde denne Næring i det Smaa, som Sen vil give Enhver Frihed til at drive, let kunne blive til et Erhverv i det Store. Den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig) har udtalt sig om Communerne Larv. Jeg troer, at det ogsaa vil være i disses Larv, at der bliver taget Hensyn til det Bestaaende og bliver sat saadanne Begrænsninger for Friheden, at de nuværende Næringsdrivende ikke skulle blive nødte til at falde Communerne til Byrde. Det maa være mig tilladt at henpege paa en §, som ikke endnu er under Forhandling nemlig: § 65, hvori der staaer: De Næringsbrugere, der have lovhjemlet Afgang til at arbejde med egne Hænder, kunne benytte sig af Haandlangere til saadant Arbejde, hvortil ingen Haandværkskundskab udfordres, samt af Hustruens og Børns Hjælp. Endvidere ere de berettigede til hver at have en Dreng ad Gangen til Hjælp og Oplærelse i Professionen. Iøvrigt staaer det enhver Næringsbruger frit for at betjene sig af hvilken Medhjælp han vil til at øve sin Bedrift. Naar dette Ændringsforslag nu bliver vedtaget, saa synes det at kunne faae en stor Betydning, thi efter det vil ethvert Menneffe, der har Lyft